

Vládní balíček optimismu nepřidal, zamýšlí se Jiří Weigl z Institutu Václava Klause

- CZ24 News | 17. května 2023

ČESKO: Soubor opatření ke stabilizaci veřejných financí, který vláda minulý čtvrtek zmateně a bojácně oznámila, poměrně přesně charakterizuje vyprázdněnou podstatu pětikoaličního vládnutí. Kdo čekal v postupně se vyjevující houštině různých změn na příjmové i výdajové straně rozpočtu nějakou myšlenku či dokonce vizi nebo snad strategický záměr, musí být nevyhnutelně zklamán.

Vláda nevyužila atmosféru hrozící fiskální katastrofy, kterou v posledních měsících a týdnech sama pomáhala vytvářet, jako argument k prosazení zásadních politických kroků, které by se alespoň pokusily odvrátit či zmírnit dosavadní neblahé trendy z Bruselu a Berlína vnucované dotační ekonomiky a směřování hrozící zásadně a fatálně poškodit české hospodářství a životní úroveň našich občanů. Tak jako Fialova vláda nechala uplynout české předsednictví v Radě EU, aniž by se pokusila krokům poškozujícím české zájmy zabránit, a naopak servilně sama tuto politiku iniciativně prosazovala, tak i nyní zůstal balvan výdajů a dotací spojených s absurdní klimatickou utopií nedotknutelným tabu. Ministerstvo životního prostředí není dokonce ani zmíněno mezi resorty, na které mají dotační škrty dopadnout. A česká vláda v této situaci klidně odsouhlasí taková zvěrstva, jako jsou emisní povolenky na dopravu a vytápění bytových domů. Nepochybně nás česká i závazek do konce dekády zateplit všechny budovy, jak požaduje Evropský parlament, pro nás s náklady 2-3 biliónů korun. Ve světle tohoto protektorátního přístupu k EU eskalující budoucí rozpočtové výdaje do nebes působí vyrovnávání rozpočtu například škrty těch několika málo existujících daňových zvýhodnění pro rodiny s dětmi jako výsměch.

Stejně nedotknutelné jsou další progresivistické bezedné jámy na peníze, jako je inkluze a vůbec celý nekonečný nepořádek ve školství. Podobně vymknut z reality funguje resort obrany, kde se pod absurdním sloganem o nezbytnosti obrany před na dlouhá desetiletí ukrajinskou válkou vyčerpaným Ruskem nesmyslně a bez kontroly rozhazuje jako nikdy v minulosti. A to už vůbec nehovořím o závazcích, které na náš stát bere tato vládní garnitura o tom, že budeme zajišťovat (na čí náklady?) obnovu válkou poničené Dněpropetrovské oblasti na Ukrajině velké jako polovina naší republiky se 3 milióny obyvatel.

Je zjevné, že úsporný balíček nemá na tyto přijaté vládní závazky a priority žádnou vazbu, že vláda je připravena výdaje rozhazovat, jak kdo zapíská, a že kabinetu o zdravé hospodaření republiky fakticky nejde. Trend hrozivého zadlužování mu ve skutečnosti vůbec nevadí. Měli bychom si proto zvyknout, že nastává doba balíčková, že bude stále hůř a bude třeba řezat do živého. Změnit tento trend se nikdo nedovazuje.

Vláda se sama nakonec přiznala, že se v chaoticky konstruovaném souboru opatření nesnažila nějakou vizi prosadit, ale že prioritou bylo především nikoho pokud možno hodně nenaštvat. Neustále se ohání tím, že nikdo jejími kroky nebude silně postižen, proto se prý bála do problémů odvázněji jít a raději zvyšovala o málo všechny daně, než by odvážně škrtila přebujelé dotace. Raději preferovala mocné lobbisty před obyčejnými lidmi, až nakonec našťvala všechny. Odvaha jí neschází jedině ve svatém boji proti Andreji Babišovi, a tak jediný, na koho dopadla škrtačí sekera tvrdě a nekompromisně, je velký agrobyznys. Vysokých cen potravin se tedy nezbavíme, protože tahle válka jen tak neskončí.

Celý „soubor opatření“ byl znepráhledněn smotáním s tzv. důchodovou reformou, která byla

vyhlášena spolu s ním. Je nepochopitelně, proč vláda patlá dohromady dlouhodobý strategický projekt velmi potřebné změny důchodového systému s krátkodobými kroky ke stabilizaci státního rozpočtu. V důchodové oblasti se navíc o žádnou skutečnou reformu nejedná. Vláda se zmohla jen na několik parametrických změn stávajícího systému – podivným způsobem znehlednila mechanismus stanovení důchodového věku, snížila náhradový poměr nově vypočítávaných důchodů vůči mzdám a přijala několik dalších změn, ale následné reakce ukázaly, že ani nad tímto reformním pokusem nemá vyjednání podporu napříč politickým spektrem, a tak je osud našeho důchodového systému v budoucnu stejně nejasný, jako před minulým čtvrtkem.

Navíc platí, že tímto způsobem nelze problém nestability důchodového systému v důsledku stárnutí populace vyřešit. Můžeme solidární průběžný důchodový systém neustále omezovat jako Česká pošta své aktivity a naivně věřit, že jej tím stabilizujeme, můžeme doufat, že se lidé o sebe zodpovědně postarají na stáří sami důchodovým spořením, i když si musíme skepticky přiznat, že nevíme, jak na tento fondový systém přejít, a nevíme, jak v něm v dnešních turbulentních podmínkách úspory dlouhodobě ochránit a uchovat jejich hodnotu. Bez daleko širších změn veřejných politik to zřejmě nepůjde.

Rozumnější by možná bylo přehodnotit celkový přístup, který na celém dnešním Západě existuje k instituci zvané rodina. Její krize a nepříznivý demografický vývoj jdou přečtu ruku v ruce. Dát rodinu do centra státní sociální politiky namísto dnes populárních samozivitelek, chránit ji, podporovat a oceňovat, to je cesta hodná zvážení. Namísto genderových nesmyslů, extrémního feminismu a dalších pokrokařských pseudopolitik atomizujících společnost vrátit do centra pozornosti rodinné hodnoty, solidaritu v rámci rodiny a péči o dítě v rodině jako poslání a nikoliv handicap. Jedině tak lze změnit demografické trendy, zabránit rozkladu společnosti a jejích hodnot. V neposlední řadě to v dlouhém období může pomoci zmírnit demografickou krizi, stárnutí populace a tak snáze touto cestou řešit i důchodový problém. Dnešním pouhým prodlužováním věku odchodu do důchodů a snižováním náhradového poměru toho mnoho nedosáhneme.

Ale to už je téma, o němž není v dnešním mainstreamu politicky korektní vůbec hovořit.